



Gemeente Oudewater

## RAADSINFORMATIEBRIEF Oudewater

15R.00507



15R.00507

**Van** : college van burgemeester en wethouders

**Datum** : 25 augustus 2015

**Portefeuillehouder(s)** : Wethouder A.M. de Regt

**Portefeuille(s)** : Participatie, Werk & Inkomen

**Contactpersoon** : G. Kraaijkamp

**Tel.nr.** : 0620094919

**E-mailadres** : kraaijkamp.g@woerden.nl

### Onderwerp:

Voortgang activiteiten Ferm Werk mbt bestand Oudewater

---

### Kennisnemen van:

Bijgaande rapportage van Ferm werk over de voortgang van de activiteiten door Ferm Werk met betrekking tot het bestand inwoners met een bijstandsuitkering

---

### Inleiding:

Naar aanleiding van de resultaten in het tweede en derde kwartaal 2014 is Ferm Werk dringend verzocht extra activiteiten te ontplooiën ten aanzien van het zittende bestand aan inwoners met een bijstandsuitkering. In bijgaande notitie van Ferm Werk worden de voortgang en de voorlopige resultaten van de activiteiten weergegeven. De notitie is een vervolg op een eerdere rapportage die via een Rib in februari 2015 naar de raad is gestuurd (15R.00076).

---

### Kernboodschap:

In de bijgevoegde notitie geeft Ferm Werk concreet aan welke activiteiten hebben plaatsgevonden. Overeenkomstig de uitgangspunten van het college en de raad is het bestand gescreend op rechtmatigheid en zijn uitkeringen verlaagd of beëindigd indien daar aanleiding voor was. Daarnaast zijn activiteiten ontplooid richting het bedrijfsleven in Oudewater. De samenwerking daarmee is verstrekt.

---

In de notitie wordt verduidelijkt dat het bestand voor een groot gedeelte bestaat uit moeilijk bemiddelbare inwoners. Als gevolg van onder andere leeftijd, duur van de werkloosheid, beheersing van de Nederlandse taal en persoonlijke omstandigheden hebben relatief veel inwoners een grote afstand tot de arbeidsmarkt die moeilijk is te overbruggen. Voor ongeveer 25 inwoners geldt dat in mindere mate. Zij hebben inmiddels allen een traject aangeboden gekregen met het oog op bemiddeling naar werk.

De werkgevers in Oudewater staan open voor de samenwerking met Ferm Werk. Zij zijn bereid mee te werken aan de plaatsing van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt. De economische situatie brengt met zich mee dat er weinig vacatures zijn / ontstaan. Daarnaast zijn vacatures vaak zo specifiek dat daarvoor moeilijk kandidaten (vanuit van Ferm Werk) te vinden zijn.

---

**Vervolg:**

De activiteiten zoals besproken in de notitie worden op reguliere basis voortgezet. Over de inspanningen en resultaten wordt de raad periodiek geïnformeerd via "kwartaal in beeld" en de kwartaalrapportages.

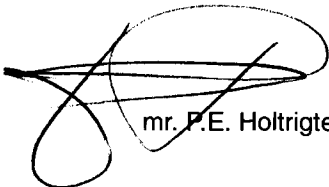
---

**Bijlagen:**

1. 15.016574 Notitie Ferm Werk: Memo PvA Oudewater
2. 15R.00076 Rib betreffende extra inspanningen dd. februari 2015

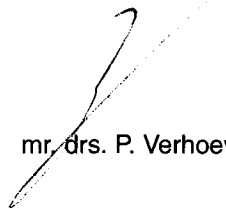
---

De secretaris



mr. P.E. Holtrigter

De burgemeester



mr. drs. P. Verhoeve

## Memo PvA Oudewater

### Inleiding

Eind 2014 heeft wethouder De Regt de wens geuit om een uitgebreide analyse te laten uitvoeren door Ferm Werk op het bestand van uitkeringsgerechtigden van de gemeente Oudewater. Aanleiding voor dit onderzoek is de wens van de wethouder om het 'zittende bestand' goed in beeld te hebben en de uitvoering daarvan in overeenstemming te brengen met de wijze waarop de Wwb (en vanaf 2015 de Participatiewet) door Ferm Werk wordt uitgevoerd. Er zit namelijk een aantal verschillen in uitvoering tussen de wijze waarop sinds 2014 de Wwb wordt uitgevoerd ten opzichte van de periode daarvoor. Een belangrijk verschil is de aandacht voor rechtmatigheid. Wethouder De Regt hecht aan gelijkheid in benadering en behandeling, c.q. uitvoering van de opdracht van Ferm Werk. Daarnaast heeft de wethouder de ambitie om het aantal uitkeringsgerechtigden voor de gemeente terug te brengen. Deze ambitie sluit aan bij de ambitie van Ferm Werk en deze is opportuun vanwege de krimpende middelen in het sociaal domein in brede zin en voor de uitvoering van de Participatiewet in het bijzonder.

Ferm Werk heeft met enthousiasme deze wens van de wethouder opgepakt en uitgevoerd. Hiervan vindt u een kort verslag van de aanpak en de voorlopige resultaten.

### Aanpak

Ten tijde van de start van de uitvoering van het project telde de gemeente Oudewater zo'n 84 uitkeringsgerechtigden. Doel is langs een uitgebreide dossierscan alle uitkeringsgerechtigden op rechtmatigheid en doelmatigheid te toetsen. Het project is in november 2014 gestart.

Twee handhavers hebben vanaf dat moment alle uitkeringsdossiers gecontroleerd op rechtmatigheid. Daarbij is langs verschillende wijzen gekeken naar bijvoorbeeld voorliggende voorzieningen, vermogen en dergelijke. Ook is gecontroleerd of er nog steeds aanleiding bestaat voor het verstrekken van de uitkering of dat beëindiging of verlaging van de uitkering aan de orde is, bijvoorbeeld door deeltijd werk.

Daarnaast hebben participatieconsulenten alle dossiers van de uitkeringsgerechtigden gecontroleerd op bemiddelbaarheid.

Focus op zowel rechtmatigheid als doelmatigheid is als uitgangspunt gekozen. Dit, omdat beperking van de uitkeringslast voor de gemeente door die beide speerpunten tot stand kan worden gebracht. Belangrijker nog is dat door (deeltijd)werk, de zelfredzaamheid van inwoners van de gemeente wordt versterkt. Daarnaast hecht het College van B&W er aan, in de lijn met het DB van Ferm Werk, dat uitkeringen worden versterkt aan inwoners die daarop recht hebben en alleen en zoveel mogelijk aan hen alleen.

### Werkgeversbenadering

#### **SROI**

De Gemeente Oudewater is, in samenwerking met de gemeente Woerden, bezig met het vormgeven en inrichten van aanbestedingsbeleid en Social Return. Ferm Werk adviseert hierbij. Het opnemen van SROI in aanbestedingen biedt veel kansen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

#### **BVO**

Ferm Werk is aangesloten bij de Bedrijven Vereniging Oudewater en heeft goede contacten met het bestuur hiervan. Alle bijeenkomsten worden bezocht door Ferm Werk en er is onlangs een presentatie gegeven aan de leden van de BVO waarin de werkzaamheden en doelstellingen van Ferm Werk zijn

toegelicht. Opvallend was dat ondernemers aangaven concrete gegevens te willen ontvangen van de doelgroep zodat zij kunnen kijken wat ze ervoor kunnen betekenen.

### **Hitlist**

Er is een zogeheten 'hitlist' opgesteld van bedrijven in Oudewater die benaderd worden om in gesprek te gaan over een mogelijke samenwerking met Ferm Werk. Deze bedrijven worden per mail, telefoon of via netwerkbijeenkomsten benaderd. Het bestuur van BVO ondersteunt hierbij.

### **Vraag / Aanbodgericht zoeken**

De vraag vanuit de markt is goed in beeld. Echter sluit dit niet aan op de profielen van de mensen die op dit moment een bijstandsuitkering ontvangen. Om langdurige uitstroom te creëren is het belangrijk te kijken welk werk er nodig is en welke werkgevers hieraan kunnen bijdragen.

## **Effecten – resultaten**

### *M.b.t. Doelmatigheid*

Het bestand bestaat voor een aanzienlijk deel uit moeilijk bemiddelbare cliënten. 25 cliënten zijn gestart met trajecten naar (deeltijd) werk of vrijwilligerswerk of doen werkervaring op in het Leer & Ontwikkelcentrum van Ferm Werk. Voor cliënten die al deeltijd werk hebben wordt gekeken voor uitbreiding huidige werkzaamheden en of een 2<sup>de</sup> baan.

Onderstaand het bestand in cijfers:

	1-7-2015	1-1-2015
Totaal aantal uitkeringen	78	83
Jongeren	4 (waarvan 3 nieuwkomers)	5
56+	19	21
Langer dan 5 jaar	27	27
Slechte taal beheersing	27	27
Alleenstaande ouders	25	25
Parttimers	13	10
Volledige ontheffing	17	17

Op dit moment ligt de focus op 23 werkzoekenden (en eventueel nieuwe instroom) welke als volgt zijn in te delen:

Bemiddelbaar naar werk	Waarvan deeltijd werkzaam	Waarvan slechte taal beheersing	Waarvan alleenstaande ouder	waarvan opleiding volgt
23	6	4	6	2

### *Eerste bevindingen*

Werkgevers staan open om mee te denken. Echter door economische omstandigheden zien zij niet op kort termijn een passende vacature vrijkomen of de mogelijkheid via job-carving een plek te creëren. Indien er een vacature vrijkomt zijn deze vaak vrij specialistisch, de voorkeur gaat dan uit naar een passend cv.

De werkzoekenden zijn welwillend en staan open voor hulp en begeleiding naar werk. Zij worden bemiddeld naar openstaande vacatures. De vraaggerichte vacatures vanuit de arbeidsmarkt sluiten echter niet of nauwelijks aan op de mogelijkheden van deze groep. Redenen hiervoor zijn:

- Vaak afhankelijk van openbaar vervoer
- niet de mogelijkheid om in ploegen te werken (alleenstaande ouder of geen eigen vervoer)
- ontbrekende werkervaring
- onvoldoende taalbeheersing
- huidige deeltijd baan is lastig te combineren met een tweede baan

De focus ligt op dit moment dan ook op aanbodgericht zoeken. De uitdaging hierbij is ervoor te zorgen dat onze werkzoekenden voorrang krijgen op de reguliere werkzoekenden. Opvallend is dat werkgevers de voorkeur hebben voor een ‘passende kandidaat’ en eventuele instrumenten er niet (altijd) voor zorgen dat zij een kandidaat vanuit Ferm Werk voorrang geven.

Voor 25 cliënten is gestart met trajecten naar (deeltijd) werk of vrijwilligerswerk of doen werkervaring op in het Leer & Ontwikkelcentrum van Ferm Werk. Cliënten die al deeltijd werk hebben, wordt gekeken of het werk bij de werkgever of bij een andere werkgever kan worden uitgebreid.

#### *M.b.t. rechtmatigheid*

Van de onderzochte uitkeringsdossiers zijn 16 signalen van mogelijke lichte (financiële) onrechtmatigheid door Inkomensconsulenten nader onderzocht. Dit nadere onderzoek heeft tot op heden geen uitstroom of verlaging van uitkeringen tot gevolg gehad.

Daarnaast zijn 8 dossiers nader onderzocht door handhaving en 9 dossiers zijn na het eerste onderzoek direct overgedragen aan de Sociale Recherche. Het gaat hierbij om signalen van ernstiger onrechtmatigheden. In al deze gevallen is nog geen voortgang te melden, althans dat nog geen van de dossiers is afgehandeld. Zowel een nader onderzoek van de handhavers van Ferm Werk maar ook van de Sociale Recherche kennen een lange doorlooptijd.

Bij een volgende update van het project, zal hierover nader worden gerapporteerd.



*Gemeente Oudewater*

## **RAADSINFORMATIEBRIEF Oudewater**

15R.00076

**Van** : college van burgemeester en wethouders 4 februari 2015

**Datum** : 4 februari 2015

**Portefeuillehouder(s)** : Wethouder A.M. de Regt

**Portefeuille(s)** : Participatie, Werk & Inkomen

**Contactpersoon** : G. Kraaijkamp

**Tel.nr.** : 0620094919

**E-mailadres** : kraaijkamp.g@woerden.nl

### **Onderwerp:**

Acties naar aanleiding van dreigend tekort bij bijstandsverlening (Buig-budget, i-deel) en behoefte tot inzicht in en actieve behandeling van bijstandsdossiers; reactie van Ferm Werk op de brief van 4 november 2014

---

### **Kennisnemen van:**

De in deze raadsinformatiebrief aangeduide activiteiten van het college met het doel een dreigende tekort bij bijstandsverlening inzichtelijk te krijgen en maatregelen te nemen om het tekort te beperken, alsmede de actieve behandeling van bijstandsdossiers te bevorderen met het doel uitstroom naar werk en/of participatie in de samenleving.

---

### **Inleiding:**

In de tweede kwartaalrapportage van Ferm Werk was sprake van een dreigend tekort op het i-deel. Bij het bekend worden van de prognoses is door de portefeuillehouder direct overleg gestart met Ferm Werk. In het dagelijks bestuur maar ook bilateraal tussen portefeuillehouder en directie Ferm Werk. Tijdens de gevoerde gesprekken is aangedrongen op het bieden van inzicht in de oorzaken van de prognose en op maatregelen om de grootte van het bestand te beperken. Die vragen zijn nog eens kracht bijgezet door het sturen van de brief van 4 november 2014.

Op die brief is nu een formele reactie gekomen (zie bijlage). Dat wil niet zeggen dat er in de tussenliggende periode niets is gebeurd. De gesprekken en de brief zijn aanleiding geweest om het bestand aan uitkeringsgerechtigden woonachtig in Oudewater specifiek onder de loep te nemen.

---

Zo'n 80 dossiers zijn inmiddels bestudeerd en in deze raadsinformatiebrief kunnen wij op hoofdlijnen inzicht verschaffen in de eerste resultaten.

---

#### **Kernboodschap:**

Wij hechten er aan te benadrukken dat niet alleen het financiële aspect ons heeft aangezet tot scherpe vragen aan Ferm Werk. Uiteindelijk gaat het er om het aantal inwoners dat afhankelijk is van een uitkering te beperken. Ons uitgangspunt is dat iedere inwoner verantwoordelijk is om in het eigen levensonderhoud te voorzien. Wij vragen van elke inwoner inspanningen daartoe te leveren. Slechts in het geval inwoners er desondanks niet in slagen voldoende inkomen te verwerven, is er het vangnet van een bijstandsuitkering. En ook dan blijft er de plicht maximaal te werken aan re-integratie naar betaald werk en intussen zoveel mogelijk te participeren in de samenleving..

Het voorgaande houdt ook in dat wij hechten aan een scherpe beoordeling van de rechtmatigheid van de uitkering. Het beperkte budget moet ten goede komen aan inwoners die het echt nodig hebben. Inwoners die geen recht hebben op inkomensondersteuning moeten die ook niet ontvangen.

Uit de reactie van Ferm Werk kan worden opgemaakt dat de situatie wordt veroorzaakt door een neerwaartse bijstelling van het BUIG-budget door de rijksoverheid (met 9%) en het al langer bestaan van een situatie waarin het aantal uitkeringen hoger was dan het aantal waarvoor Oudewater BUIG-budget ontving. Daarnaast was er sprake van een hogere instroom van statushouders zonder dat daar compensatie vanuit het Rijk tegenover stond. Naar schatting is ongeveer 10% van het bestand statushouder, een relatief hoog percentage. Daarnaast is het aandeel ouderen (boven 59 jaar) relatief groot. Beide groepen zijn extra moeilijk naar betaald werk te bemiddelen.

Naar aanleiding van het tweede en derde kwartaal is door Ferm Werk (ook op aandringen van Oudewater) ingezet op **een stevige instroombeperking**. Dat heeft geleid tot aanzienlijk minder aanvragen dan in het eerste half jaar van 2014. Daarnaast is **een intensieve screening van het zittende bestand** uitgevoerd in het vierde kwartaal 2014. Dat heeft er toe bijgedragen dat **de stijging van het aantal uitkeringen inmiddels tot staan is gebracht**.

Met betrekking tot de screening kunnen momenteel op hoofdlijnen de volgende resultaten worden genoemd:

- Er zijn 70 uitkeringsdossiers (het gehele bestand) intensief doorgelicht waarbij sommige dossiers twee personen beslaat ((echt-)paren). Deze doorlichting heeft in een aantal gevallen geleid tot vervolgacties (zie onder)
- Tussen 1 november en 15 december 2014 zijn al deze dossiers **beoordeeld op onrechtmatigheden**. Dit is onder andere gebeurd door beschikbare bestanden te koppelen. Gekeken is naar de aanwezigheid van voorliggende voorzieningen (andere vormen van financiële ondersteuning zoals studiefinanciering) en naar de aanwezigheid van bewijsstukken met betrekking tot de (hoogte van de) verstrekte uitkering. In een aantal gevallen is opdracht gegeven tot een verdiepingsonderzoek, in enkele gevallen is de Sociale Recherche ingeschakeld
- Alle dossiers zijn eveneens beoordeeld op de aanwezigheid van **re-integratiemogelijkheden** en de activiteiten die daarop gericht zijn. Ook hierbij is in een aantal gevallen sprake geweest van nader onderzoek naar bijvoorbeeld medische urenbeperking. In het geval de re-integratiemogelijkheden gunstig werden ingeschat zijn in overleg met het Leer- en ontwikkelcentrum van Ferm Werk gerichte activiteiten opgestart waaronder plaatsing op een leerwerkplek binnen Ferm Werk
- Uit de screening blijkt dat in een aantal gevallen waarschijnlijk sprake is van **onrechtmatige verstrekking**. Daarbij kan het gaan om de aanwezigheid van een voorliggende voorziening, het voeren van een gezamenlijke huishouding, zwarte inkomsten en het hebben van vermogen
- Waar zinvol is vanuit Ferm Werk ook het Sociaal Stadsteam ingeschakeld

- De voorlopige resultaten in enkele globale getallen:
  - bij ongeveer één op de vijf dossiers lijkt sprake te zijn van **onbenutte re-integratiemogelijkheden**. Bij deze inwoners is in het verleden onvoldoende aandacht geschonken aan re-integratie. Daar wordt nu werk van gemaakt
  - bij ongeveer één op de vier dossiers lijkt sprake te zijn van onrechtmatigheden
  - bij ongeveer één op de tien is naar waarschijnlijkheid sprake van een gezamenlijke huishouding en/of een voorliggende voorziening.

Bij het voorgaande merken we op dat er soms sprake is van meerdere bevindingen in één dossier. Omdat nog nader onderzoek plaatsvindt, is voorzichtigheid bij het trekken van conclusies geboden.

Voorlopig resultaat van onze inspanningen is dus dat **de stijging van het bestand tot staan is gebracht en het zittende bestand beter in beeld** is. Er zijn verdiepingsonderzoeken opgestart, medische keuringen aangevraagd en activiteiten begonnen die de afstand tot de arbeidsmarkt helpen verkleinen.

---

#### Vervolg:

In het kader van de DVO Ferm Werk 2015 en de begroting Ferm Werk 2015 blijven wij intensief met de verantwoordelijken binnen Ferm Werk in gesprek over het Oudewaterse bestand. Daarbij gaat het om invulling van de poortfunctie, voortgaande screening van het zittende bestand en om inspanningen gericht op uitstroom. De in 2014 gestarte activiteiten zullen in de loop van 2015 tot harde resultaten leiden. Die moeten zichtbaar worden in de periodieke rapportages die Ferm Werk gaat leveren.

Daarnaast dringen wij er bij Ferm Werk op aan de werkgeversbenadering te versterken. Dat gebeurt in het kader van het vormgeven van het regionale werkbedrijf, de Utrechtse Werktafel maar vooral ook door het gericht aanhalen van de contacten tussen Ferm Werk en het lokale bedrijfsleven. En natuurlijk door het concreet realiseren van arbeidsplaatsingen binnen Oudewaterse bedrijven.

---

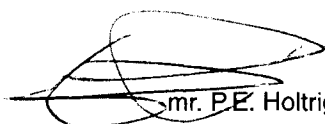
#### Bijlagen:

15i.00396 Reactie van Ferm werk op de brief van 4 november 2014

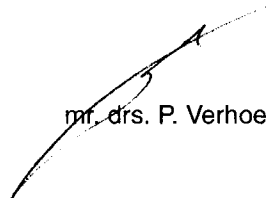
---

De secretaris

De burgemeester



mr. P.E. Holtrigter



mr. drs. P. Verhoeve